

N:o 115.

Af herr **H. Andersson** i Grimbo m. fl., om tull å mursten och taktegel.

På grund af den stora utländska konkurrens, vår tegelindustri, förnämligast den på västkusten, är utsatt för, hvilken konkurrens på senare åren utvecklats sig därhän, att en kolossal import af mursten och taktegel ägt rum, som hotar att tillintetgöra hela den på västkusten varande fabrikationen af dessa artiklar, ha vi ansett, att något från Riksdagens sida bör göras för att från undergång rädda denna för vårt land så viktiga näring.

Uti närlagda skrifvelse från tillverkare finnas flera för skydd talande skäl anförda. Enligt kommerskollegiums officiella statistik var Sveriges import i rundt tal:

år 1899	mursten	15,300,000	stycken, taktegel	800,000	st.
däraf från Norge	»	12,000,000	»	800,000	»
år 1900	»	6,900,000	»	1,000,000	»
däraf från Norge	»	6,500,000	»	1,000,000	»
år 1901	»	13,300,000	»	1,000,000	»
däraf från Norge	»	12,900,000	»	1,000,000	»
år 1902	»	22,800,000	»	1,300,000	»
däraf från Norge	»	21,600,000	»	1,000,000	»
år 1903	»	34,900,000	»	1,500,000	»
däraf från Norge	»	34,500,000	»	1,100,000	»
år 1904	»	30,900,000	»	1,800,000	»
däraf från Norge	»	29,800,000	»	1,400,000	»

För år 1905 saknas exakta uppgifter, men är det bekant, att importen särskildt från Norge detta år varit afsevärdt högre än någonsin.

Våra tillverkare hafva nedlagt stort kapital i maskiner, redskap, ugnar och byggnader m. m., hvilket kapital det bör vara Riksdagens plikt att på föreslaget sätt skydda, hvarigenom våra tillverkare äfven sättas i tillfälle att fortfarande bereda sysselsättning åt det stora antal arbetare, som af denna industri ha sitt uppehälle.

Då äfven, som framgår af en annan här bifogad skrifvelse, 25 stycken byggmästare uttalat sig för den af tillverkare begärda tullen på mursten, torde detta utgöra ett kraftigt skäl för behöfligheten af samma.

På grund af anförda få vi vördsamt anhålla,

att Riksdagen måtte besluta ett sådant tillägg i gällande tulltaxa, att vanlig mursten måtte åläggas en tull af 3 kronor per 1,000 stycken och taktegel (takpannor) 4 kronor per 1,000 stycken, och att samma tull så fort ske kan måtte träda i kraft.

Stockholm den 22 januari 1906.

Herman Andersson.

E. Nilsson.

J. P. Jespersen.

Bilaga.*Herr riksdagsman!*

Till följe det tryckta läge, uti hvilket vår industri kommit, få undertecknade, fabrikanter af mursten och taktegel, härmed vördsammt begära, att Ni hos Riksdagen ville göra framställan om att Riksdagen måtte genom beslutandet af en lämplig tull skydda vår industri, som eljest hotas med undergång.

Att vår industri kommit i ofvannämnda belägenhet är orsakadt af flere omständigheter, såsom stegrade arbetslöner m. m., men hufvudsakligast på grund af obehörig utländsk konkurrens, förnämligast från Norge.

Då någon nedgång i arbetslönerna eller importen icke kan förväntas, våga vi hoppas, att statsmakterna skola behjerta vår billiga framställan om skydd.

Att Norge med fördel kan upptaga en konkurrens på Sverige framför våra egna tillverkare, är förnämligast att söka däri, att Norge dels hafver en för ändamålet mera lättarbetad lera, och dels att de flesta norska tegelbruken äro belägna i omedelbar närhet af sågverk, hvarifrån de så godt som för intet erhålla en stor del bränsle, som svenska näringsidkare nödgas köpa. Kommer härtill, att de norska tegelbruken genom sitt läge vid hafsvikar kunna lasta ur ugn direkt å fartyg, hvarigenom inga kanal- eller slussafgifter drabba transporten från Norge till Sverige, såsom fallet är vid transport af mursten och taktegel från flera bruk vid Göta älf, torde tillräckliga skäl vara anförda om de norska brukens gynnsamma ställning framför de svenska.

Enligt Norges nya, under sistlidne augusti månad utfärdade tulltaxa är taktegel af ordinärt slag belagdt med en tull af kronor 5 per 1,000 stycken och taktegel af prima beskaffenhet med kronor 7: 50 per 1,000 stycken.

Genom denna höga tullsats är all tanke på framtida export af taktegel på Norge utesluten.

Beträffande åter vanlig mursten är denna i Norge tullfri, då ingen import af sådan sker.

Enligt norsk statistik har till Sverige exporterats i rundt tal

år 1899	11 ¹ / ₂	millioner	stycken	mursten
» 1900	5	»	»	»
» 1901	12	»	»	»
» 1902	21	»	»	»

och hvilken skada denna export åstadkommer för de svenska tillverkarna, torde ej behöfva närmare påvisas.

Då det är allom bekant, att vårt land har god tillgång på för ändamålet lämpligt materiel, torde detta utgöra ännu ett skäl att skydda svenskt arbete och kapital.

Af anförda torde det vara uppenbart, att ett tullskydd är nödvändigt, och anse vi, att en tull af 3 kronor per 1,000 stycken af vanlig mursten och 4 kronor per 1,000 stycken taktegel är mycket rimlig.

Göteborg den 10 januari 1906.

Arvid Ericsson,
ägare af Stora Vikens tegelbruk, Nol.

Gust. A. Forsberg,
ägare af Nabbensberg tegelbruk, Vänersborg.

Axel Ljungström,
för Lyckebergs Tegelbruks Aktiebolag,
Lyckebergs, Åkerström.

J. F. Bodén,
genom fullmakt G. Ringe,
Lilla Edets Tegelbruk, Lilla Edet.

Harry Hallberg,
för Aktiebolaget Falkenbergs Tegelbruk,
Falkenberg.

Joh:s Andersson,
ägare af Storbergs Tegelbruk, Västerlanda.

B. Bergmark,
g:m P. I. Rapp, enl. fullmakt,
Aktiebolaget Brattefors Tegelbruk, Uddevalla.

P. I. Rapp,
ägare af Torpa tegelbruk, Åkerström.

Ewald W. F. Schmidt,
ägare af Utby tegelbruk, Partilled.

L. C. Ringe,
ägare af Haneröds tegelbruk, Romelanda.

För Haneströms Fabriker,
George Ringe,
ägare af Haneströms tegelbruk, Lilla Edet.

C. Nymansson,
ägare af Stekens Tegelbruk, Agnesberg.

H. Henriksson,
g:m C. G. Rapp enl. fullmakt,
Laholms Tegelbruksbolag, Laholm.

W. G. Kjellberg,
ägare af Margretebergs Tegelbruk, Lilleskog,

H. Wærn & Fr. Hallencreutz,
ägare af Frugårdens Tegelbruk, Oreberg.

Fritz Petterson,
g:m C. G. Rapp enl. fullmakt,
Holmens Tegelbruks Aktiebolag.

Ivan Nordén,
ägare af Torps Tegelbruk, Hjertum.

Gustaf Jönsson,
för Danhults Tegelbruks Aktiebolag.

G. P. Gudmundson,
för Tegelindustri kommanditbolaget Lundborg, Jönsson & C:o.

Herr riksdagsman!

Med instämmande i den framställning en del tegelbruksägare riktat till eder angående tullskydd för murtegel få undertecknade, byggmästare, tillkännagifva, att vi för vår del hysa den åsikt, att en tull af tre kronor per tusen icke nämnvärdt kommer att inverka på varans fördyrande, men däremot förhjälpa våra tegelbruksidkare till en bättre och säkrare afsättning af sina tillverkningar och sundare ekonomiska förhållanden såväl bland dem som ock inom denna industri anställda arbetare, hvarförutom vårt land skulle tillförsäkras de stora summor, som nu utgifvas till Norge för sagda vara.

Göteborg den 17 januari 1906.

F. O. Peterson & Söner,
byggmästarfirma.

Nils Wilén,
byggmästare.

Aug. Hollander,
byggmästare.

Axel Engström,
byggmästare.

Johanson,
byggmästare.

O. A. Burman,
byggmästare.

N. Anderson & C:o,
byggmästare.

A. Rydén,
byggmästare.

J. H. Jakobsson,
byggmästare.

L. P. Andersson
byggmästare.

J. Malm, J. Anderson,
byggmästare.

Aug. Andersson,
byggmästare.

C. A. Gillberg,
byggmästare.

I. Dähn,
byggmästarfirma.

Joh. Andersson,
byggmästare.

C. O. Andersson,
byggmästare.

Ant. Pettersson,
byggmästare.

Leander Johansson,
byggmästare.

D. E. Aspelin,
byggmästare.

Rob. Hanson,
arkitekt & byggmästare.

J. A. Forshell,
byggmästare.

B. S. Hansson,
byggmästare.

C. G. Björn,
byggmästare.

C. F. Ebeling,
arkitekt & byggmästare.